

การสังเคราะห์มาตรการการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียน

The Synthesis of Limiting Alcohol Drinking Access in the Group of ASEAN Countries

อัศวินท์ ศาสนพิทักษ์¹ สุภัทลยา คงประดิษฐ์² จินดา ชำรงอาจริยกุล³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษามาตรการเชิงนโยบายในการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียน และ 2) เปรียบเทียบมาตรการเชิงนโยบายในการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพอาศัยการวิจัยเอกสาร ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ประกอบด้วย บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ผลการวิจัยพบว่าประเทศในกลุ่มอาเซียนมีมาตรการการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประกอบด้วย 1) การควบคุมการลงทุนจากต่างชาติ 2) การควบคุมการนำเข้า 3) มาตรการทางภาษี 4) การควบคุมความปลอดภัยในผู้บริโภค 5) การจำกัดอายุผู้บริโภค 6) การควบคุมการค้าปลีก 7) การควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในขณะขับขี่ 8) การควบคุมการโฆษณา และ 9) การควบคุมเชิงพื้นที่ อย่างไรก็ตามมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ แต่ละประเทศได้นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของแต่ละประเทศ ส่งผลให้ความเข้มงวดในการกำหนดนโยบายตามมาตรการมีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ : อาเซียน เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรการ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

Abstract

The aims of this research were to study of the policy measurement to limit an alcohol drinking access in the group of ASEAN countries and to compare the policy measurement to limit an alcohol drinking access in the group of ASEAN countries. The research employed qualitative paradigms. It was a documentary research studying related information about measurement of limiting an alcohol drinking access in the group of ASEAN countries including 10 countries were Brunei, Cambodia, Indonesia, Laos, Malaysia, Myanmar, Philippines, Singapore, Thailand, and Vietnam. The research result demonstrated that the group of ASEAN countries had the measurement of limiting an alcohol drinking access including the foreign investment controlling, the import controlling, the tax measurement, the consumer safety controlling, the age limitation, the retailing controlling, the driver drinking controlling, the advertising controlling and the area controlling. Nevertheless, the ten ASEAN countries had the

¹ สาขาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา E-mail : akarawins@gmail.com

² สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา E-mail: sukanlayak@hotmail.com

³ สาขาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา E-mail: jindath.j@gmail.com

measurements employed in individual country. These measurements were adjusted to suit for its environment and context. These affected the differences of the extreme of the policy formation.

Keyword: ASEAN, Alcohol Drinking, Measurement, Alcohol drinking consumption

วันที่รับบทความ : 12 กันยายน 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 2 ธันวาคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ : 7 ธันวาคม 2563

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย

ในสังคมของทุก ๆ ประเทศต่างรับรู้กันเป็นอย่างดีว่าการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลกระทบต่อเชิงลบในหลายมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาต่าง ๆ จึงทำให้การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่รัฐต้องเข้ามาควบคุม อย่างไรก็ตาม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังคงดำเนินอยู่ภายใต้มาตรการที่แต่ละประเทศกำหนดขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดนักดื่มหน้าใหม่ และลดปริมาณการดื่มของผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์เดิม (นพพล วิทย์วรพงศ์ และคณะ, 2559) โดยมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีทั้งมาตรการความร่วมมือ (Voluntary Measure) ซึ่งเป็นมาตรการที่มีได้มีผลบังคับเป็นกฎหมาย แต่เป็นมาตรการของภาคประชาชนสร้างขึ้นมาควบคุมโดยให้ประชาชนปฏิบัติตามโดยใจสมัคร มาตรการประเภทนี้ได้แก่ การรณรงค์ในท้องถิ่น หรือการจัดกิจกรรมลดการบริโภคแอลกอฮอล์ เป็นต้น ส่วนมาตรการในการควบคุมอีกรูปแบบหนึ่งคือมาตรการทางกฎหมาย (Mandatory Measure) ซึ่งเป็นมาตรการที่รัฐใช้ออกกฎหมายหรือนโยบายในการควบคุมการดื่มอย่างเป็นรูปธรรม และอาจมุ่งจำกัดการเข้าถึงของประชาชนทุกคนในสังคมหรือกลุ่มเสี่ยง เป็นต้น

สำหรับ ประเทศไทยมี มาตรการในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาเป็นระยะเวลายาวนาน ตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ 1 โดยมี

การออกกฎหมายเรื่องน้ำสุรา พ.ศ. 2329 ด้วยการห้ามราษฎรดื่มกลั่นสุราโดยมิได้รับอนุญาต (บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ, 2548) จนถึงปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายเฉพาะเพื่อการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือ “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551” ซึ่งได้กำหนดมาตรการการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหลายลักษณะ นอกจากนี้ ประเทศไทยได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) อย่างเต็มตัวเมื่อ พ.ศ.2558 ซึ่งมีประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศคือ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ เมียนมา สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา อินโดนีเซีย บรูไน และฟิลิปปินส์ โดยมีหลักความร่วมมือใน 3 เรื่องคือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน(ASEAN Political - Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio- Cultural Community: ASCC) (ประภัสสร เทพชาตรี, 2554)

ในความร่วมมือในด้านสุดท้ายคือประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนนี้มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียน กล่าวคือกรอบความร่วมมือประชาคมสังคมและวัฒนธรรมได้กำหนดความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในหลาย ๆ ด้าน โดยหนึ่งในนั้นคือการ

คุ้มครองและสวัสดิการสังคม เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงการรักษาสุขภาพ การบริการทางการแพทย์ การปลอดจากยาเสพติด และการเป็นประชาคมที่มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมยังให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งส่งเสริมโอกาสอย่างเท่าเทียม และยกระดับคุณภาพชีวิต มาตรฐานการดำรงชีวิตสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (ประภัสสร เทพชาตรี, 2554) โดยในปัจจุบันประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ยังมีได้กล่าวถึงหรือมีความร่วมมือเพื่อควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่อย่างใด

จากรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบในประเทศไทย พ.ศ. 2556 (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2556) แสดงให้เห็นว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไทย ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบหลักคือสตรีและเยาวชน ส่งผลทำให้ระดับคุณภาพชีวิตตกต่ำลง สอดคล้องกับสถิติของผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวของบ้านพักฉุกเฉิน ซึ่งพบว่าร้อยละ 89 ของผู้ที่กระทำความรุนแรงกับสตรีและเด็กคือสามี และปัจจัยที่นำไปสู่ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กคือการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี, 2553) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยสำคัญในการก่อให้เกิดปัญหาด้านสังคมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อคนทุกระดับ ดังนั้นหน่วยงานของรัฐในประเทศต่าง ๆ จึงมีมาตรการเพื่อจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งประเทศในกลุ่มอาเซียนย่อมมีมาตรการเหล่านี้อย่างแน่นอน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมแห่งอาเซียน (ASCC)

การวิจัยในครั้งนี้จึงนำไปสู่องค์ความรู้ที่แสดงให้เห็นว่าแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนมีมาตรการการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร อันอาจนำไปสู่การปรับเปลี่ยนมาตรฐานการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ของประเทศไทยให้เกิดความทันสมัยและสอดคล้องต่อการเป็นหนึ่งในบริบทของประชาคมอาเซียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษามาตรการเชิงนโยบายในการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียน

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบมาตรการเชิงนโยบายในการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือดำเนินการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการเชิงนโยบายในการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ในส่วนของการสังเคราะห์มาตรการการควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะประกอบด้วย 9 มาตรการคือ การควบคุมการลงทุนจากต่างชาติ การควบคุมการนำเข้า มาตรการทางภาษี การควบคุมความปลอดภัยในผู้บริโภค การจำกัดอายุผู้บริโภค การควบคุมการค้าปลีก การควบคุมการดื่มในขณะขับขี การควบคุมการโฆษณา และการควบคุมเชิงพื้นที่ โดยมีระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ 1 พ.ย. 2559 – 31 ก.ค. 2560

3. สรุปผลการวิจัย

มาตรการเชิงนโยบายในการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียน ประกอบด้วย 9 มาตรการโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1) การควบคุมการลงทุนจากต่างชาติ

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นับได้ว่าเป็นวัฒนธรรมในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ยาวนาน โดยอาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ผสมผสานกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่บริเวณนี้ จนไม่สามารถแยกออกจากสังคมได้ ดังนั้น ประเทศส่วนใหญ่จึงยอมให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลยินยอมให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยปราศจากการควบคุมด้านการลงทุนธุรกิจจากต่างชาติแล้ว อาจส่งผลเสียต่อประเทศนั้นคือจำนวนผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และประเทศอาจเสียดุลทางการค้าเนื่องจากการนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากต่างชาติโดยปราศจากมาตรการทางภาษี

มาตรการควบคุมการลงทุนจากต่างชาติจึงเป็นมาตรการที่เลือกใช้ในประเทศกลุ่มอาเซียนด้วยเช่นกัน โดยแต่ละประเทศมีวิธีการที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น มาเลเซียจัดตั้งหน่วยงานที่ชื่อว่า The Confederation of Malaysian Brewers Berhad (CMBB) เพื่อควบคุมการลงทุนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากต่างชาติ ส่งผลให้ธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่างชาติของมาเลเซียถูกจำกัดแค่เพียง 2 บริษัทเท่านั้น คล้ายคลึงกับอินโดนีเซียที่จำกัดการลงทุนจากบริษัทต่างชาติ โดยจะอนุญาตให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนได้โดยกำหนดให้ต้องขึ้นทะเบียน IT-MB กับกรมการค้าต่างประเทศของอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม อาจสังเกตได้ว่ารัฐบาลในประเทศกลุ่มอาเซียนอื่น ๆ ยังคงไม่มีมาตรการควบคุมการลงทุนจากบริษัทต่างชาติอย่างชัดเจนนัก

3.2) การควบคุมการนำเข้า

สำหรับประเทศในกลุ่มอาเซียนนั้นส่วนใหญ่การนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เฉพาะเพื่อการบริโภคในประเทศ และเพื่อการบริโภคส่วนตัวส่วนใหญ่จะได้รับการยกเว้น ซึ่งจะพิจารณาจากการนำเข้าในปริมาณที่เหมาะสม เช่น ในบรูไนอนุญาตให้นำเข้าได้

ครั้งละไม่เกินกว่า 2 ขวดหรือหากเป็นกระป๋องสามารถนำเข้ามาได้ไม่เกิน 12 กระป๋อง และการนำเข้ามาแต่ละครั้งต้องไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมงหรือ 2 วัน จึงจะสามารถนำเข้ามาใหม่ได้อีก (Laws of Brunei, Chapter 37 Excise) เช่นเดียวกับฟิลิปปินส์ที่อนุญาตให้นำเข้ามาได้โดยไม่เสียภาษีในปริมาณไม่เกิน 2 ขวดหรือไม่เกินกว่า 1 ลิตร มาตรการของบางประเทศควบคุมโดยการใช้ใบอนุญาตเช่น สปป.ลาว กำหนดให้นิติบุคคลที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลเท่านั้น ส่วนประเทศไทยการนำเข้ามาเพื่อจำหน่ายต้องเสียภาษีศุลกากรและต้องยื่นใบอนุญาตด้วย

3.3) มาตรการทางภาษี

ประเทศในกลุ่มอาเซียนจะมีระบบภาษีที่เกี่ยวข้องกับกลไกราคาสินค้าทั่วไป มีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภทคือ ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากรหรือภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value added Tax) และภาษีประเภทอื่น ๆ ซึ่งสำหรับภาษีมูลค่าเพิ่มนั้นเป็นภาษีที่รัฐบาลในแต่ละประเทศเรียกเก็บจากประชาชนในสินค้าและบริการทุกประเภทอยู่แล้ว จึงไม่อาจจะนับรวมเป็นมาตรการหนึ่งในการควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ดังนั้นมาตรการทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียน สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภทหลักดังนี้

1) ภาษีสรรพสามิต เป็นภาษีที่จัดเก็บจากผู้ผลิตหรือจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตรง ประเทศในกลุ่มอาเซียนที่รัฐไม่อนุญาตให้จัดจำหน่ายคือ บรูไนจึงไม่มีการจัดเก็บภาษีประเภทนี้ ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ มีการจัดเก็บภาษีประเภทนี้ โดยมีวิธีการกำหนดอัตราภาษี วิธีการคำนวณและการจัดเก็บภาษีแตกต่างกัน บางประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และ สิงคโปร์ กำหนดอัตราภาษีเป็นจำนวนเงินตามชนิดของเครื่องดื่ม ขณะที่อีกหลายประเทศกำหนดอัตราภาษีเป็นร้อยละตามมูลค่าเครื่องดื่ม เช่น กัมพูชา สปป.ลาว และเวียดนาม สำหรับประเทศไทยกำหนดอัตราภาษีด้วยการจัดเก็บเป็นจำนวนเงินตามปริมาณและอัตราร้อยละตามมูลค่า

2) ภาษีศุลกากร หรือภาษีนำเข้าเป็นภาษีที่จัดเก็บเฉพาะสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นกลไกในการปกป้องอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศ จนกลายเป็นเครื่องมือในการกีดกันทางการค้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์นำเข้าจากต่างประเทศด้วย

3) ภาษีอื่น ๆ ซึ่งเป็นมาตรการของแต่ละประเทศที่ต้องการเรียกเก็บจากผู้บริโภค โดยมีการเรียกภาษีชนิดนี้แตกต่างกันในแต่ละประเทศ เช่น มาเลเซียเรียกภาษีประเภทนี้ว่า ภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax: GST) กัมพูชาเรียกว่าภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย (Public Lighting Tax: PLT) ในขณะที่เวียดนามเรียกภาษีประเภทนี้ว่า ภาษีการบริโภคสินค้าพิเศษ (Special Consumption Tax)

3.4) การควบคุมความปลอดภัยในผู้บริโภค

รัฐบาลในกลุ่มประเทศอาเซียนส่วนหนึ่งมักจัดตั้งหน่วยงานเพื่อเข้ามาดูแลให้การคุ้มครองผู้บริโภคที่ดื่มแอลกอฮอล์เฉพาะ เช่น ประเทศมาเลเซียจัดตั้งหน่วยงานที่ชื่อว่า The Confederation of Malaysian Brewers Berhad (CMBB) ที่ ี อย ดู แล และ ให้ ใ บ อนุญาตแก่ผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Cheang M.,2015) ประเทศสิงคโปร์จัดตั้งเป็นคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติ (Health Promotion Board: HPB) เพื่อทำหน้าที่รณรงค์ให้ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และประเทศไทยที่จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อกำกับงานด้านนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชน อย่างไรก็ตาม ยังมีบางประเทศที่ยังคงไม่มีหน่วยงานหลักขึ้นมารับผิดชอบในการควบคุมความปลอดภัยในผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการเฉพาะเรื่อง และบางประเทศอยู่ระหว่างการพัฒนาให้มีหน่วยงานเฉพาะด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น กัมพูชาที่อยู่ระหว่างการจัดตั้งหน่วยงานที่ชื่อว่า The National Center for Health Promotion (NCHP) เป็นต้น

3.5) การจำกัดอายุผู้บริโภค

หลายประเทศในอาเซียนใช้มาตรการจำกัดอายุของผู้บริโภคเพื่อป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนวัยอันควร กล่าวคือการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนจะส่งผลกระทบต่อสมองและสุขภาพได้ รวมทั้งเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการเสียชีวิตหรือทุพพลภาพในขณะที่ขับซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้น จะเห็นได้จากมาตรการจำกัดอายุและการควบคุมการดื่มในขณะที่ขับ มักจะเป็นมาตรการที่ออกมาควบคู่กันเสมอ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะกำหนดอายุขั้นต่ำในการบริโภคอยู่ที่ 18 ปี และหลายประเทศที่อยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมายเพื่อกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้ดื่มอยู่ที่ 21 ปี เช่น มาเลเซีย กัมพูชา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม บางประเทศยังไม่มีกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคคือเมียนมา

ตารางที่ 1 การจำกัดอายุผู้บริโภค

ประเทศ	การจำกัดอายุผู้บริโภค
บรูไน	กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคที่ 17 ปี และต้องไม่ใช่มุสลิม (Jonny Blair, 2013)
กัมพูชา	อยู่ระหว่างการออกนโยบายแอลกอฮอล์แห่งชาติ (The National Alcohol Policy Act) ซึ่งจะกำหนดอายุขั้นต่ำที่ 21 ปี (Sovuthy, K.,2015)
อินโดนีเซีย	อนุญาตให้จำหน่ายเฉพาะผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป และต้องจำหน่ายในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต (The Presidential Regulation No. 20/2014)
สปป. ลาว	กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคที่ 18 ปี (Law on the Protection of the Rights and Interests of Children 2006)
มาเลเซีย	กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคที่ 18 ปี และอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนอายุขั้นต่ำที่ 21 ปี (Fazleena Aziz, 2016)
เมียนมา	ยังไม่มีกฎหมายจำกัดอายุผู้บริโภคอย่างชัดเจน (WHO, 2014)
ฟิลิปปินส์	กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคที่ 18 ปี (Anti-Underage Drinking Act 2013)

ประเทศ	การจำกัดอายุผู้บริโภค
สิงคโปร์	กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคที่ 18 ปี (Customs (Liquors Licensing) Regulations Revised Edition 2009)
ไทย	จำกัดอายุของผู้ซื้อไม่ต่ำกว่า 20 ปี (พรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551) และห้ามเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ซื้อ ขยาย บริโภค และห้ามเข้าไปยังพื้นที่ดื่ม (พรบ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546)
เวียดนาม	กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้ซื้อเบียร์ ไวน์ และสุรา กลับทั้งการนั่งดื่มในร้านและซื้อกลับบ้านไว้ที่ 18 ปี (WHO, 2014)

3.6) การควบคุมการค้าปลีก

ร้านค้าปลีกถือได้ว่าเป็นช่องทางสำคัญที่ผู้บริโภคสามารถจะเข้าถึงสินค้าได้ง่ายที่สุด กล่าวคือ หากยิ่งเอื้อประโยชน์ในการจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากยิ่งขึ้นยิ่งทำให้ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นหลายประเทศจึงวางมาตรการเพื่อควบคุมร้านค้าปลีก ซึ่งรวมถึงการจำกัดจำนวนร้านค้าปลีก เวลาในการจัดจำหน่าย วันจำหน่าย กำหนดพื้นที่จำหน่าย หรือแม้แต่การสงวนอาชีพการค้าปลีกไว้เฉพาะพลเมืองในประเทศ เช่น สเปน ลาว เป็นต้น

ตารางที่ 2 การควบคุมการค้าปลีก

ประเทศ	การควบคุมการค้าปลีก
บรูไน	ห้ามจำหน่ายปลีกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด อย่างเด็ดขาด
กัมพูชา	อยู่ระหว่างการออกกฎหมายเพื่อควบคุมการค้าปลีก เช่น ห้ามจำหน่ายระหว่างเวลา 24.00-6.00 น. การห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ (Sovuthy, K.,2015)
อินโดนีเซีย	The Presidential Regulation No.74/2013 กำหนดห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลุ่ม A ซึ่งมีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินร้อยละ 5 ยกเว้นในพื้นที่เกาะบาห์ลี และในเมืองใหญ่ เช่น จาการ์ตา สุราบายา จะ

ประเทศ	การควบคุมการค้าปลีก
	อนุญาตให้จำหน่ายได้แต่ต้องเสียภาษีในอัตราสูง และ The Presidential Regulation No. 20/2014 กำหนดการจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งหมดที่ผลิตในประเทศและนำเข้าจะทำได้เฉพาะผู้ได้รับอนุญาตเท่านั้น
สปป. ลาว	การค้าปลีกถูกสงวนไว้เฉพาะคนลาว (Notification regarding Reserved Activities for Lao Nationals No.0369 /MOIC.DGI)
มาเลเซีย	กำหนดให้ร้านค้าปลีกต้องมีใบอนุญาตจำหน่ายก่อนจึงจะจำหน่ายได้ (Malaysia's 1976 Excise Act)
เมียนมา	รัฐบาลพม่าควบคุมเฉพาะร้านค้าปลีกที่นำเข้าแอลกอฮอล์มาจากต่างประเทศ (Mon, K. H., 2010)
ฟิลิปปินส์	การค้าปลีกต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่และต้องเสียภาษีสรรพสามิต (ชลธาร วิศวรงค์ และคณะ, 2554)
สิงคโปร์	การปลีกถูกควบคุมโดย Liquor Control (Supply and Consumption) Act 2015 ซึ่งกำหนดมาตรการการค้าปลีก เช่น ช่วงเวลาการจัดจำหน่าย เป็นต้น
ไทย	ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2558 โดยอนุญาตให้จำหน่ายได้ใน 2 ช่วงเวลาคือระหว่างเวลา 11.00-14.00 น. และ 17.00 – 24.00 น. ห้ามจำหน่ายในวันสำคัญทางศาสนา และห้ามจำหน่ายหลังเวลา 18.00 น. ก่อนวันเลือกตั้ง จนถึงวันหลังเลือกตั้ง (พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550)
เวียดนาม	ผู้ค้าปลีกต้องขึ้นทะเบียนก่อนจำหน่ายและมีเงื่อนไขในการจำหน่ายเช่น ต้องมีพื้นที่จัดเก็บเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่น้อยกว่า 150 ตรม. (Government Decree No. 94/2012/ND - CP on Liquor Production and Trading)

3.7) การควบคุมการดื่มในขณะขับขี

การควบคุมระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด (Blood Alcohol Concentration: BAC) นับว่าเป็น

วิธีการหลักในการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในขณะขับขี่ยานพาหนะ เพื่อเป็นการตรวจสอบผู้ขับขี่ว่ามีสติ และการรับรู้เพียงพอที่จะขับขี่ยานพาหนะให้ไปถึงจุดหมายด้วยความปลอดภัยได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งหากตรวจพบว่าผู้ขับขี่มีค่า BAC เกินกว่าที่กำหนด เจ้าหน้าที่ของแต่ละประเทศมักจะควบคุมตัวไว้เพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ ที่อาจจะนำไปสู่การบาดเจ็บหรือสูญเสียชีวิตได้ อย่างไรก็ตาม ในประเทศกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศนี้ พบว่ามีเพียงประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น ที่ยังไม่มีกฎหมายเพื่อควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในขณะขับขี่ ซึ่งรัฐบาลอินโดนีเซียอยู่ระหว่างการร่างกฎหมายเพื่อควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในขณะขับขี่

ตารางที่ 3 การควบคุมการดื่มในขณะขับขี่

ประเทศ	การควบคุมการดื่มในขณะขับขี่
บรูไน	กำหนดให้ผู้ขับขี่มีค่า BAC ไม่เกิน 80 mg% (WHO, 2014)
กัมพูชา	กำหนดให้ผู้ขับขี่มีค่า BAC ไม่เกิน 50 mg% และห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ดื่มในขณะขับขี่ยานพาหนะด้วย (The Cambodia Land Traffic Law 2010)
อินโดนีเซีย	ยังไม่มีกฎหมายควบคุมการดื่มในขณะขับขี่แต่มีคำแนะนำจากภาครัฐว่าไม่ควรมีระดับแอลกอฮอล์ในร่างกายในขณะขับรถสาธารณะ (ASEAN Secretariat, 2016)
สปป. ลาว	กำหนดให้ผู้ขับขี่มี BAC ไม่เกิน 80 mg% (WHO, 2014)
มาเลเซีย	กำหนดให้ผู้ขับขี่มีค่า BAC ไม่เกิน 80 mg% ซึ่งหากฝ่าฝืนจะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ในความผิดครั้งแรก และหากกระทำความผิดในครั้งต่อไปอาจถูกปรับเป็นเงิน 2,000 ริงกิต หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (David H Jernigan; Saroja K Indran, 1997)
พม่า	กำหนดให้ผู้ขับขี่มีค่า BAC ไม่เกิน 70 mg% หากฝ่าฝืนจะต้องถูกปรับและถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ รวมทั้งยังห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับขี่ยานพาหนะด้วย (WHO, 2014)

ประเทศ	การควบคุมการดื่มในขณะขับขี่
ฟิลิปปินส์	The Implementing Rules and Regulations Republic Act No. 10586 กำหนดค่า BAC ของผู้ขับขี่ใน 2 กลุ่มคือ (1) ค่า BAC ไม่เกิน 50 mg% สำหรับรถส่วนบุคคล และ (2) ค่า BAC ไม่เกิน 0 mg% สำหรับรถบรรทุกและรถสาธารณะ สำหรับบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนมีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้ฝ่าฝืนแต่ไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน อาจมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน ปรับ 20,000 - 80,000 เปโซ และยึดใบขับขี่ 12 เดือน 2) ผู้ฝ่าฝืนและทำให้เกิดการบาดเจ็บจะถูกลงโทษตามกฎหมายอาญา และปรับ 100,000 - 200,000 เปโซ และยึดใบขับขี่ 12 เดือน 3) ผู้ขับขี่ที่ฝ่าฝืนและทำให้ผู้อื่นเสียชีวิตจะถูกลงโทษตามกฎหมายอาญา ปรับ 300,000 - 500,000 เปโซ และยึดใบขับขี่ 12 เดือน
สิงคโปร์	กำหนดให้ผู้ขับขี่ต้องมีค่าแอลกอฮอล์ในลมหายใจไม่เกิน 35 ไมโครกรัมเปอร์เซ็นต์ (μg) และกำหนดค่า BAC ไม่เกิน 80 mg% สำหรับความผิดครั้งแรกจะถูกปรับ 1,000 - 5,000 SGD หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หากมีความผิดครั้งที่สองจะถูกปรับ 3,000 - 10,000 SGD หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน และยึดใบอนุญาตขับขี่ 12 เดือน สำหรับความผิดครั้งที่สามผู้กระทำความผิดจะถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ตลอดชีพ และปรับเป็นเงิน 30,000 SGD (Road Traffic Act 2004)
ไทย	กฎกระทรวงฉบับที่ 16 พ.ศ. 2537 กำหนดค่า BAC ไว้คือ (1) ค่า BAC ไม่เกิน 50 mg% สำหรับรถส่วนบุคคล (2) ค่า BAC ไม่เกิน 20 mg% สำหรับผู้ที่มีอายุไม่ถึง 20 ปี และ (3) ค่า BAC ไม่เกิน 20 mg% สำหรับผู้ที่ไม่มียาเสพติดในเลือดหรือผู้ขับขี่ซึ่งได้รับใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราว นอกจากนี้ พรบ. การจราจรทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดโทษเบื้องต้นของความผิดจากมีเมาสุราขณะขับขี่พาหนะ คือ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับ 5,000 - 20,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และสั่งพักใช้ใบอนุญาต

ประเทศ	การควบคุมการดื่มในขณะขับขี่
	ขับขี่ไม่น้อยกว่า 6 เดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ รวมทั้งการยึดรถในชั้นศาล ไม่เกิน 7 วัน
เวียดนาม	Government Decree No. 46/2016/ND-CP on Administrative Penalties for Road Traffic Offences and Rail Transport Offences กำหนดบทลงโทษคือ (1) ผู้มีค่า BAC น้อยกว่า 50 mg% จะถูกปรับ 2-3 ล้านด่ง (2) ผู้มีค่า BAC ระหว่าง 50-80 mg% จะถูกปรับ 7-8 ล้านด่ง และ (3) ผู้มีค่า BAC ที่เกินกว่า 80 mg% จะถูกปรับ 16-18 ล้านด่ง และอาจถูกยึดใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลา 22-24 เดือน

3.8) การควบคุมการโฆษณา

มาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประเทศอาเซียนมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทด้านวัฒนธรรม สังคม รวมทั้งการเป็นเจ้าของกิจการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรัฐ และการคำนึงถึงผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชน ทั้งนี้ สามารถจัดกลุ่ม ประเทศตามมาตรการควบคุมการโฆษณาที่คล้ายกันได้ดังนี้

1) กลุ่มประเทศที่ห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเด็ดขาด ได้แก่ บรูไน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีพลเมืองส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งต้องห้ามอย่างเด็ดขาด ความเข้มแข็งของสังคมมุสลิมในกลุ่มประเทศเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้รัฐบาลออกข้อห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสื่อทุกประเภท

2) กลุ่มประเทศที่เข้มงวดเรื่องการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ไทย และสปป.ลาว ซึ่งเป็นสังคมที่มีพลเมืองส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และมีอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรค่อนข้างสูง รัฐบาลประเทศเหล่านี้จึงพยายามควบคุม

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อลดผลกระทบจากการบริโภคด้วยการออกกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการเฉพาะ

3) กลุ่มประเทศที่ใช้จรรยาบรรณในการโฆษณาเป็นกลไกควบคุมการโฆษณา ได้แก่ สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ ทั้งสองประเทศยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่การโฆษณาดำเนินไปภายใต้ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของสมาคมนักโฆษณาแห่งประเทศไทยนั้น ๆ

4) กลุ่มประเทศที่ยังไม่เข้มงวดเรื่องการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ กัมพูชา เมียนมา และเวียดนาม ซึ่งทั้งเมียนมาและเวียดนามยังไม่มีมาตรการหรือหน่วยงานควบคุมโดยเฉพาะ ประกอบกับวัฒนธรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีมายาวนานและเข้มข้นกว่ากลไกทางศาสนา ทำให้แทบจะไม่มีมาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตารางที่ 4 การควบคุมการโฆษณา

ประเทศ	การควบคุมการโฆษณา
บรูไน	ไม่อนุญาตให้มีการโฆษณาทุกรูปแบบ (WHO, 2014)
กัมพูชา	1) ให้โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการเผยแพร่ทางโทรทัศน์และป้ายโฆษณาจะต้องมีคำเตือน เช่น “When drunk, not drive” หรือ “Drive, don't drink” เป็นต้น 2) ห้ามฉายภาพยนตร์ที่เป็นการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างเวลา 18.00 - 20.00 น. (Sony, O., 2017)
อินโดนีเซีย	กฎกระทรวงพาณิชย์ No.20/2014 ห้ามไม่ให้มีการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสื่อทุกชนิด และกฎหมายการประกอบกิจการกระจายเสียงของอินโดนีเซีย No. 32/2002 กำหนดห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งหากผู้ฝ่าฝืนการโฆษณาทางวิทยุจะมีโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 500 ล้านรูเปียห์ และหากฝ่าฝืนโฆษณาทางโทรทัศน์จะมี

ประเทศ	การควบคุมการโฆษณา
	โทษจำคุกสูงสุด 2 ปี หรือปรับ 5,000 ล้านรูเปี่ยี
สปป. ลาว	The Law on alcohol control 2015 กำหนดรายละเอียดในการโฆษณา เช่น (1) ต้องเป็นการให้ความรู้แนวคิดสร้างสรรค์ต่อสังคม (2) ต้องมีค่าเตือนด้านสุขภาพ (3) ต้องไม่มีลักษณะส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาด (4) ต้องไม่มีลักษณะชวนเชื่อให้มีการบริโภค (5) ต้องไม่แสดงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือ (6) ต้องไม่แสดงเครื่องหมายการค้า
มาเลเซีย	มีระเบียบว่าด้วยการโฆษณาในมาเลเซีย โดยมีตัวอย่างเช่น การโฆษณาต้องไม่แนะนำว่ามีสรรพคุณเป็นยาอายุวัฒนะ หรือช่วยส่งเสริมให้เล่นกีฬาได้เป็นอย่างดี เป็นต้น
เมียนมา	ยังไม่มีกฎหมายที่ว่าด้วยการควบคุมการโฆษณาเป็นการเฉพาะ แต่มีค่าประกาศจากรัฐบาลพม่าซึ่งกำหนดห้ามโฆษณาเบียร์ ไวน์ และบุหรี่ย ในหนังสือพิมพ์หรือในวารสารต่าง ๆ
ฟิลิปปินส์	มีกฎหมายควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเท่านั้น
สิงคโปร์	พรบ.กิจการกระจายเสียง (Broadcasting Act) และข้อตกลงจรรยาบรรณการโฆษณา (Code of Practice) ได้ควบคุมการโฆษณาของสิงคโปร์ เช่น ไม่ควรมีเด็กในโฆษณา หรือห้ามโฆษณาสื่อไปยังเยาวชนโดยตรงหรือกระตุ้นให้เริ่มดื่ม (Advertising Standards Council., n.d.)
ไทย	มี พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และกฎกระทรวงสาธารณสุขเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการแสดงภาพสัญลักษณ์ เพื่อประกอบการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2553 เพื่อควบคุมการโฆษณา เช่น ห้ามมิให้โฆษณาโดยการอวดอ้างสรรพคุณ หรือห้ามลดราคาเพื่อการส่งเสริมการขาย เป็นต้น
เวียดนาม	Law on advertising/Law No. 16/2012/QH13 กำหนดห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไปผ่านสื่อมวลชนทุกประเภท แต่สำหรับเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำกว่า ได้กำหนดข้อห้าม

ประเทศ	การควบคุมการโฆษณา
	เช่น ห้ามใช้คำโฆษณาที่มีหมายความว่า “ที่สุด” “ดีที่สุด” “เป็นที่หนึ่ง” “มีเอกลักษณ์เฉพาะ”

3.9) การควบคุมเชิงพื้นที่

การสงวนพื้นที่สำคัญของประเทศเพื่อไม่ให้เกิดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นมาตรการที่ทุกประเทศในกลุ่มอาเซียนนิยมใช้กัน โดยพื้นที่ที่ได้รับสงวนส่วนใหญ่ได้แก่ สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สถานศึกษา หรือสวนสาธารณะ ซึ่งพื้นที่เหล่านี้หากอนุญาตให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อาจส่งผลให้การดำเนินการหรือความสามารถในการควบคุมสติสัมปชัญญะของประชาชนลดน้อยลงก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท ผลการปฏิบัติงานตกต่ำในกรณีที่เป็นหน่วยงานราชการ หรือขัดต่อศีลธรรมและความสงบอันดีในกรณีที่เป็นศาสนสถาน โดยแต่ละประเทศมีมาตรการเข้มงวดในประเด็นดังกล่าวแตกต่างกัน ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้

1) ประเทศที่มีการควบคุมเชิงพื้นที่อย่างเด็ดขาดประเทศในกลุ่มนี้คือบรูไนซึ่งมีกฎหมายชารีอะห์ ซึ่งไม่อนุญาตให้ทั้งผู้ที่เป็นมุสลิมและผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม รวมทั้งนักท่องเที่ยวบริโภคในพื้นที่สาธารณะ

2) ประเทศที่มีการควบคุมเชิงพื้นที่ ประเทศในกลุ่มนี้คือ ไทย สปป.ลาว เมียนมา สิงคโปร์ ซึ่งมาตรการทางกฎหมายอย่างชัดเจนในการสงวนพื้นที่สำคัญ

3) ประเทศที่มีการควบคุมเชิงพื้นที่ขึ้นอยู่กับท้องถิ่น ประเทศในกลุ่มนี้คืออินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ซึ่งการควบคุมของประเทศเหล่านี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายของรัฐท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4) ประเทศที่อยู่ระหว่างการจัดทำมาตรการควบคุมเชิงพื้นที่ ประเทศในกลุ่มนี้คือ กัมพูชา และเวียดนาม

4. อภิปรายผล

การรวมตัวกันของประเทศในกลุ่มอาเซียน ส่งผลให้เกิดคุณประโยชน์ทั้งการด้านเศรษฐกิจและการเมืองให้กับทั้ง 10 ประเทศ อย่างไรก็ตาม ความมุ่งคงทางสังคมและวัฒนธรรมในอาเซียนก็มีความสำคัญไม่น้อยเช่นกัน ซึ่งมาตรการการจำกัดการเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ก็ถือเป็นนโยบายภาครัฐเพื่อการสร้างความมั่นคงทางสังคมเช่นกัน โดยปัจจุบันยังไม่มีกำหนดกรอบความร่วมมือระหว่างประชาคมอาเซียน เพื่อเป็นมาตรการกลางในการจำกัดการเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับมาตรการการจำกัดการเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในประเทศกลุ่มอาเซียนนี้ ได้นำเสนอการศึกษาและเปรียบเทียบมาตรการการจำกัดการเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของแต่ละประเทศในอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย 9 มาตรการคือ (1) การควบคุมการลงทุนจากบริษัทต่างชาติ (2) การควบคุมการนำเข้าเครื่องตีมแอลกอฮอล์ (3) มาตรการทางภาษี (4) การควบคุมความปลอดภัยในผู้บริโภค (5) การจำกัดอายุผู้บริโภค (6) การควบคุมการค้าปลีก (7) การควบคุมการตีมแอลกอฮอล์ในขณะขับขี่ยานพาหนะ (8) การควบคุมการโฆษณาและ (9) การควบคุมเชิงพื้นที่

นอกจากนี้ บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้รัฐบาลแต่ละประเทศกำหนดมาตรการจำกัดการเข้าถึงที่ไม่เท่ากัน กล่าวคือประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นมุสลิม เช่น บรูไน มาเลเซีย อินโดนีเซีย จะมีมาตรการที่ชัดเจน ถึงแม้บางประเทศในกลุ่มนี้จะยอมให้ประชาชนบริโภคได้ แต่สิ่งที่เหมือนกันคือประเทศกลุ่มนี้จะไม่ยอมเป็นผู้ผลิตเองเนื่องจากเป็นสิ่งที่ผิดหลักศาสนา ดังนั้น การให้ต่างชาติเข้ามาดำเนินการผลิตแทนจึงเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่สุด สำหรับอินโดนีเซียนั้นถึงแม้รัฐบาลเป็นเจ้าของโรงงานผลิตเบียร์เองแต่กำลังขยับกิจการให้เอกชน เนื่องจากรัฐบาลอินโดนีเซียกำลังถูกกดดันอย่างหนักจาก

พรรคการเมืองมุสลิมที่ต้องการให้ทั่วประเทศห้ามบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์

บริบททางสังคมของไทย เมียนมา กัมพูชา สปป.ลาว และเวียดนาม ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธหรือมีรากฐานความเชื่อแบบพุทธที่มีข้อห้ามในการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ แต่ในความเป็นจริงยังคงพบเห็นการบริโภคอยู่มากในประเทศเหล่านี้ ดังนั้น ยิ่งทำให้มาตรการจำกัดการเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของประเทศเหล่านี้ เป็นมาตรการเชิงบังคับหรือการควบคุมเพื่อให้ประชาชนลดการบริโภคให้น้อยลงหรืออยู่ในปริมาณที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม สำหรับฟิลิปปินส์และสิงคโปร์สองประเทศนี้มีบริบทความเป็นเสรีนิยมค่อนข้างสูง จึงทำให้มีมาตรการแบบเปิดกว้างกล่าวคืออนุญาตให้มีการบริโภคและจำหน่ายได้อย่างเสรี แต่มีการควบคุมและบทลงโทษที่ชัดเจน และมีมาตรการคุ้มครองผู้ประสาบบางทางสังคม เช่น เด็กและเยาวชน เป็นต้น

5. ข้อเสนอแนะ

1) การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จึงทำให้ไม่สามารถการเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกได้ ดังนั้น ควรเลือกใช้วิธีวิจัยอื่นประกอบด้วย

2) อาจต้องมีการศึกษาข้อตกลงระหว่างประเทศ ประกอบเพิ่มเติมเพราะเป็นปัจจัยหนึ่งในการควบคุมการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์

3) บริบททางสังคมของแต่ละประเทศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคแอลกอฮอล์ ดังนั้น ควรมีการดำเนินการวิจัยภาคสนาม (Field research study) ประกอบด้วย

4) ในระหว่างที่ดำเนินการวิจัยนี้ หลายประเทศกำลังแก้ไขกฎหมายหรือมาตรการสำหรับการจำกัดการเข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ให้มีประสิทธิภาพ ทำให้ข้อมูลอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต

6. กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยชิ้นนี้คณะผู้วิจัยได้รับ
งบประมาณสนับสนุนการวิจัยจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
(ศวส.) ซึ่งต้องขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

7. เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวงฉบับที่ 16 พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม
ฉบับที่ 21 พ.ศ. 2560).

ชลธาร วิศรุตวงศ์ และคณะ. (2554). รายงานฉบับ
สมบูรณ์โครงการการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ
ภาษีสุรา: กรณีศึกษาประเทศไทย สิงคโปร์
ฟิลิปปินส์ เกาหลี ออสเตรเลีย และ
ประชาคมยุโรป.

นพพล วิทย์วรพงศ์ และคณะ. (2559).สถานะความรู้เพื่อ
การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.
กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา

บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ. (2548). การควบคุมปัญหา
แอลกอฮอล์ด้วยกฎหมาย : เอกสารวิชาการ
ประกอบการพิจารณาพระราชบัญญัติ
ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.

ประภัสสร เทพชาติวี. (2554). ประชาคมอาเซียน.
กรุงเทพฯ: เสมาธรรม

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2556). รายงานสถานการณ์การ
บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบ
ในประเทศไทย พ.ศ. 2556. คันเมื่อ 2
มีนาคม 2560, จาก [https://www.m-
society.go.th/article_attach/
11295/15613.pdf](https://www.m-society.go.th/article_attach/11295/15613.pdf)

Advertising Standards Council. (2017). Retrieved
April 14, 2017, from
[http://asc.com.ph/our-standards/
code-of-ethics/](http://asc.com.ph/our-standards/code-of-ethics/).

Anti-Underage Drinking Act. (2013). Retrieved
April 14, 2017, from
<http://congress.gov.ph/press/details.php>

ASEAN Secretariat. (2016). ASEAN Regional Road
Safety Strategy Jakarta. Retrieved
June 3, 2017, From [http://asean.org/
storage/2016/10/ASEAN-Road-Safety-
Strategy_full_24Oct16_rev_clean.pdf](http://asean.org/storage/2016/10/ASEAN-Road-Safety-Strategy_full_24Oct16_rev_clean.pdf)

Cheang, M. (2015). 6 things you need to know
about beer in Malaysia. Retrieved
December 14, 2016, from
[http://www.star2.com/food/food-
news/2015/10/17/6-things-you-need-to-
know-about-beer-in-malaysia/](http://www.star2.com/food/food-news/2015/10/17/6-things-you-need-to-know-about-beer-in-malaysia/)

Customs (Liquors Licensing) Regulations
Revised Edition. (2009). Retrieved
February 24, 2017, from
[https://sso.agc.gov.sg/SL-Rev/CA1960-
RG3/Published/
20090831?DocDate=20020930](https://sso.agc.gov.sg/SL-Rev/CA1960-RG3/Published/20090831?DocDate=20020930).

Jemigan, D. H. and Indran, S. K. (1997). Alcohol use
patterns, problems and policies. Malasia.
Drug and Alcohol Review, 16, 4.

Fazleena Aziz.(2016). Minimum drinking age raise
to 21, effective 2017. In *New straits
times*. Retrieved December 14, 2 017,
from
[https://www.nst.com.my/news/2016/06/
/149036.mini](https://www.nst.com.my/news/2016/06/149036.mini) Minimum drinking age
raise to 21, effective

Client Alert: Tighter Control of Liquor
Production in Vietnam. (2013).
Retrieved January 6, 2017, from
<https://www.tilleke.com/>

resources/client-alert-tighter-control-liquor-production-vietnam

Government Decree No. 46/2016/ND-CP on Administrative Penalties for Road Traffic Offences and Rail Transport Offences. Retrieved December 14, 2017, from <https://vanbanphapluat.co/decreed-46-2016-nd-cp-administrative-penalties-for-road-traffic-offences-rail-transport-offences>

Blair, J. (2013). **How to Take Alcohol into Brunei Darussalam.** Retrieved December 14, 2017, from: <http://dontstopping.net/how-to-take-alcohol-into-brunei-darussalam/>

Laws of Brunei, Chapter 37 Excise. Retrieved December 14, 2017, from [http://www.agc.gov.bn/AGC%20Images/LOB/PDF/Chapter37\(n\).pdf](http://www.agc.gov.bn/AGC%20Images/LOB/PDF/Chapter37(n).pdf)

Law on advertising/Law No. 16/2012/QH13. Retrieved March 7, 2017, from <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/vn/vn084en.pdf>

Law on the protection of the rights and interests of children 2006. Retrieved March 7, 2017, from <http://www.vientianetimes.org.la/Laws>

Liquor Control (Supply and Consumption) Act 2015. Retrieved June 10, 2017, from <https://sso.agc.gov.sg/Act/LCSCA2015>

Malaysia's 1976 Excise Act. Retrieved December 14, 2017, from

<https://webdev.excise.go.th/aec-law/file/law/C5YFdCGI.pdf>

Notification regarding Reserved Activities for Lao Nationals No. 0369/MOIC.DGI. Retrieved December 14, 2016, from <http://laopremier.com/liquor-trading-in-lao-pdr/>

Road Traffic ACT. (2004). Retrieved December 14, 2017, from <https://sso.agc.gov.sg/Act/RTA1961>

Sony, O. (2017). **Monk Requests IDs, Removal of Alcohol Ads.** Retrieved December 14, 2017, from <https://www.cambodiadaily.com/news/monk-requests-ids-removal-of-alcohol-ads-125742/>

Sovuthy, K. (2015). **Alcohol Law to Go to Council of Ministers by Week's End** Retrieved July 14, 2016, from <https://www.cambodiadaily.com/archives/alcohol-law-to-go-to-council-of-ministers-by-weeks-end-88344/>

The Cambodia Land Traffic Law 2010. Retrieved July 25, 2016, from https://www.who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2009/laws/speed_cambodia.pdf?ua=1

The law on alcohol control. (2015). Retrieved March 7, 2017, from https://data.opendevopmentmekong.net/laws_record/law-on-alcohol-control-2014-lao-pdr

The Implementing Rules and Regulations

Republic Act No. 10586. Retrieved July 25, 2017 <https://www.lto.gov.ph/latest-issuance/385-republic-act-no-10586-an-act-penalizing-persons-driving-under-the-influence-of-alcohol-dangerous-drugs-and-similar-substances-and-for-other-purposes.html>.

The Presidential Regulation No. 74/2013.

Retrieved December 14, 2017, from <https://apps.fas.usda.gov/newgainapi/api/report/downloadreportbyfilename>

The Presidential Regulation No. 20/2014.

Retrieved December 14, 2017, from <https://apps.fas.usda.gov/newgainapi/api/report/downloadreportbyfilename>

WHO. (2014). Global status report on alcohol

and health 2014. Retrieved April 10, 2017, from http://www.who.int/iris/bitstream/10665/112736/1/9789240692763_eng.pdf?ua=1

